

وزارت بهداشت و علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

بیمارستان برکت امام خمینی (ره) میانه

در مورد عمل جراحی

فیستول و فیشر

چه می دانید؟

تهیه و تنظیم: پروانه نوروزی

کارشناس پرستاری

منبع: بروزر سودارت ۲۰۱۸

سال تهیه ۱۳۹۷

سال بازنگری ۱۳۹۹

Barekat-Nc/c-Pam

واحد آموزش سلامت

فیستول مقعد یک مجرای باریک، لوله ای و فیبروزه است که از منفذ باز پوست اطراف مقعد به داخل مجرای مقعد گسترش می یابد. فیستول می تواند از صدمه، فیشر(شقاق) یا بیماری کرون(بیماری التهابی روده) ایجاد شود.

فیستول ها معمولا حامل عفونت هستند، معمولا به دنبال عفونت یکی از غدد دیواره ی مقعد، آبسه ایجاد می شود که گاهی به خارج از مقعد راه پیدا می کند و گاهی بهبودی کامل حاصل نشده و به وسیله ی یک مسیر کوتاه یا بلند، فضای داخل مقعد را به خارج از مقعد مرتبط می کند.

انوع مختلف فیستول از نسبتا ساده تا فرم های شاخه دار و پیچیده و شبکه ای وجود دارد. برخی فیستول ها، عضلات مسئول کنترل دفع را درگیر می کنند.

علائم و نشانه های بیماری:

نشت چرک یا مدفوع از لوله های پوستی

عبور گاز یا مدفوع از لوله ی واژن و مثانه

تب و علائم ناشی از عفونت هم ممکن است ظاهر شود.

فیشر(شقاق)

به ترک یا شکاف در قسمت تحتانی مجرای مقعد شقاق گویند. شقاق ممکن است به دلیل اضطراب، یبوست، استفاده ی بیش از حد از ملین ها و صدمه به مقعد و رکتوم بوجود آید.

علائم و نشانه های بیماری:

دفع دردناک مدفوع

سوزش، خارش و خونریزی پس از مدفوع

آموزش های قبل از عمل:

چند روز قبل از عمل رژیم سبک و سرشار از مایعات فراوان بنوشید.

۸ الی ۱۰ ساعت قبل از عمل ناشتا باشید.

شب قبل از عمل برای کاهش آلودگی و احتمال عفونت لازم است موهای اطراف ناحیه ی عمل را بتراشید و استحمام کنید.

قبل از رفتن به اتاق عمل، زیورآلات، اجسام فلزی، گیره ی سر، لنز و دندان مصنوعی خود را خارج کنید.

کلیه ی لباس ها، لباس زیر و جوراب های خود را درآوردید و لباس مخصوص اتاق عمل بپوشید.

لاک ناخن های خود را پاک کنید و هیچ گونه آرایشی نداشته باشید.

قبل از خروج از بخش جراحی مردان، ادرار خود را تخلیه کنید.

عمل جراحی ممکن است تحت بیهوشی عمومی، بی حسی نخاعی و یا بی حسی موضعی انجام شود.

آموزش های بعد از عمل:

پس از انتقال به بخش بدون اجازه ی پزشک و پرستار، چیزی ننوشید.

با چرخش به پهلوها و حرکت دادن پاها، از خستگی ناشی از بی تحرکی، جلوگیری کنید.

هنگام خروج از تخت، به توصیه ی پرستار عمل کنید و تحت نظارت پرستار، ابتدا لبه ی تخت نشسته و پاها را آویزان کنید و در صورت نداشتن سرگیجه، راه بروید.

دوش و لگن آب ولرم، روز بعد از عمل ضروری است.

توصیه می شود از ۱۲ ساعت بعد از عمل به مدت ۱ الی ۲ هفته، ۳ الی ۴ بار در روز به مدت ۱۰ دقیقه در لگن آب ولرم بنشینید.

استفاده از لگن آب گرم سبب کاهش درد و تورم شده و همچنین ناحیه ی مقعد را تمیز می کند.

مراقبت در منزل:

درد و ناراحتی شما به هنگام دفع معمولا بعد از یک ماه برطرف می شود، در این مدت می توانید جهت کنترل درد از مسکن های تجویز شده توسط پزشک استفاده نمایید.

آنتی بیوتیک ها رابه موقع و کامل مصرف کنید.

در صورتیکه اضافه وزن دارید، وزن خود را کاهش دهید.

پیاده روی برای شما بسیار مفید است.

هر وقت احساس دفع داشتید حتما به دستشویی بروید و از حبس کردن مدفوع خودداری کنید. هنگام دفع مدفوع از زور زدن خودداری کنید، بعد از اجابت مزاج مقعد را به خوبی شستشو داده و با دستمال کاغذی نرم، خشک کنید.

به خودتان عادت دهید تا تا برنامه ی دفعی منظمی داشته باشید.

پانسمان زخم باید به گونه ای باشد که جلوی خروج ترشحات را نگیرد. تنظیفی که برای پانسمان استفاده می شود باید تمیز باشد و لژیومی به استریل بودن آن نیست.

تا بهبود کامل، مقداری ترشح از زخم وجود خواهد داشت. برای جلوگیری از لک شدن لباس زیر بهتر است از زید استفاده کند. اگر موها شروع به رشد کنند لازم است آن را بتراشید تا از رشد مو بداخل زخم جلوگیری شود.

دو تا سه هفته بعد از عمل می توانید فعالیت های عادی خود را از سر بگیرید.

رژیم غذایی

برای رفع یبوست توصیه می شود که از رژیم غذایی پرفیبر(میوه ها و سبزیجات) استفاده کنید.

مایعات فراوان(حداقل ۸ لیوان در روز) بنوشید.

توصیه می شود که از غلات کامل(مانند: نان سیوس دار)، حبوبات، سبزیجات، میوه ها همراه با پوست و آجیل استفاده نمایید.

توصیه می شود که سیوس گندم را با یک قاشق مرباخوری در روز شروع و به تدریج به ۴ الی ۶ قاشق غذاخوری افزایش دهید.

از مصرف بیش از حد شیرینی و قهوه و شکلات اجتناب کنید.

از خوردن سیب بدون پوست، انار، ماست و به(که باعث نفخ و یبوست می شود) اجتناب کنید.

از مسهل و ملین بدون تجویز پزشک استفاده نکنید، برای نرم کردن مدفوع از روغن زیتون، آلو، انجیر، برگه ی هلو، خاکشیر و شیر سرد استفاده کنید.

نکات قابل توجه:

توصیه می شود در صورت بروز عوارض بعد از عمل مثل خونریزی از مقعد، ترشحات چرکی، تب و یبوست به پزشک مراجعه کنید.

خونریزی به صورت قطره قطره بعد از انجام دفع طبیعی است.

اگر از محل عمل شما نمونه برداری شده، لازم است نتیجه آزمایش را به پزشک خود نشان دهید تا با نظر پزشک ادامه ی درمان انجام گیرد.

انجام ویزیت های منظم و پیگیری درمان در روند بهبودی شما موثر است.